

Fra Kjersti M Fagerheim,

Medlem i Nord Karmøy Rideklubb (Rytter og trener)

På vegne av Stall Lande, Avaldsnes

Innspill til kommuneplanen for Karmøy Kommune

Tema: Idrett (hestesport)

Innledningsvis har hestesporten samfunnsaktuell nytte i flere sektorer, både næring, landbruk samt som idrett og helsemessig tilskudd.

- Det fins omtrent 125 000 hester i Norge i dag. (NRYF, 2011) noe som gir en Hestetettheten på landsbasis er omtrent 25 hester pr. 1 000 personer.
- Hver 10 +-1 hest genererer ett årsverk i hesterelaterte næringer (Econ 2009)
- Verdiskapningen fra hestenæringen ligger et sted mellom 1,6 -3,1 milliarder kroner avhengig av hvilke forutsetninger som legges til grunn. (Econ, 2009)
- Norges rytterforbund har i dag 35 000 medlemmer innen 7 grener, noe som innebærer en drøy tredobling av medlemstallet de siste ti årene. (Econ, 2009 og NRYF 2015)
- På landsbasis er 65% av de registrerte utøverne kvinner. (Econ, 2009)
- Trav: årlig gjennomføres det mer enn 4 500 travløp med 175 millioner kroner som deles ut i premier. Med total spillomsetning på trav- og galoppløp i Norge i 2008 var ca 3,7 milliarder kroner Hest i Sverige. Når man ser på utviklingen innen hestesport i Norge er det naturlig å trekke paralleller til Sverige. Sverige har en noenlunde lik utvikling innen hestesport, men i en større skala. Av den grunn har det vært større innsats innen forskning og kartlegging av næringen som kan belyse de problemene vi står foran i Norge.
- Hestebestanden er i dag på 275 000 hester, med en tetthet på landsbasis på ca 29 hester pr 1 000 innb. Hestebestanden følger befolkningstettheten med 90 % av hestene sør- og mellom Sverige.
- 500 000-700 000 mennesker har regelmessig fysisk kontakt med hester (Sverige som hästland). Hestesporten er landets andre største idrett etter fotball.
- 8 millioner ridetimer gjennomføres hvert år i landets 500 rideskoler. Ryttersportforbundet har 220 000 medlemmer. Disse omsetter for omtrent 1 milliard hvert år.
- Hestesektoren omsetter totalt for 18 milliarder hvert år. Hest og hestehold er jorbrukets femte største inntektskilde (SOU:2000:109)
- 4 000 handikapryttere rir regelmessig mosjon og konkurranser. Ridning er den største handikapsporten i Sverige. Ridning er også den eneste idretten der menn og kvinner konkurrerer på helt like vilkår.
- 85% av medlemmene i en rideklubb er kvinner, og 65% er under 25 år

Hestesporten og anlegg på Karmøy.

Rogaland fylke har lenge hatt stor aktivitet og bredde i hestesporten, og Karmøy kommune har et aktivt og variert hestemiljø. I kommunen befinner det seg fem større anlegg der tre av disse anleggene er klubbeide og klubbddrevne anlegg, to av disse sikter seg inn mot

ryttersport (Ferkingstad og Skudenes rytterklubb) og et mot travsport (Norheim). I Åkrehamn og på Torvastad befinner det seg to privateide og privatdrevne anlegg der henholdsvis Frisk rideklubb og Nord Karmøy rideklubb har tilholdsted og samarbeider med private eiere av anleggene.

I tillegg til de større anleggene befinner det seg flere mindre staller på Karmøy, gjerne i nærheten av de større anleggene. Disse stallene er typisk småstaller med opp til 10 hester og aktiviteten varierer svært fra stall til stall i forhold til hvor aktivt hestene og nærmiljøet benyttes. Mattilsynet har regler som i stor grad regulerer hesteholdet ift. antallet hester, krav til staller og mosjon, samt krav om daglig utevistelse.

Hesten bor der menneskene bor, og generelt følger antallet hester antallet mennesker som bor i et område. Hvis man tar utgangspunkt i statistiske beregninger for det aktuelle hestetallet for Norge så kan man regne et estimert antall hester i de ulike regionene i Norge. Det ble gjennomført undersøkelser på hestetallet i Norge i 2009 og 2012 der antallet varierte en del da først telling tok for seg hester brukt i landbruk og næring, mens telling i 2012 også inkluderte registrerte hester i sport og avl. Resultatene var et hestetall på 12,5 hest pr 1000 innbygger i 2009 og 25 hester pr. 1000 innbyggere i 2012. Dette gir et hestetall for Karmøy på 1050 hester hvis man benytter tall fra siste telling i 2012, mens gjennomsnittstallet av de to målingene vil ligge på 757 hester. Tallene er kun et estimat basert på folkeantall.

Aktiviteter og behov

Anleggene som befinner seg i Karmøy kommune kombinert med naturområder og private anlegg gir mulighet for å drive med flere grener innen hestesporten. I tillegg har nyetablerte Indre Haugaland hestesportsarena utvidet tilbudet lokalt slik at de aller fleste grener innen ridesporten kan bedrives i regionen.

Lokalt på Nord Karmøy tilbyr Torvastad ridesenter lokaler som er egnet for de vanligste grenene innen ridesporten, sprang og dressur. Anlegget har stor utendørs ridebane 50x70m med tribuner, sekretariat, dommerbod, tursti som tillater å arrangere stevner opp til nasjonalt nivå sammen med innendørs ridehall som har målene 20x40, tilstrekkelig for lokale stevner eller oppvarming til regionale eller nasjonale stevner. Utendørssesongen varer fra ca 15. April til 15. September. Det betyr at anlegget hovedsaklig er egnet til å arrangere stevner i sommerhalvåret samt enkeltvis mindre stevner i vinterhalvåret.

Treningsmessig er anlegget i det daglige beregnet på oppstallører og rideskole ved Torvastad ridesenter. Det er imidlertid mulig å leie seg inn på dags eller månedsbasis, men kapasiteten i det daglige er allerede begrenset på grunn av rideskoledrift og andre faste aktiviteter i vinterhalvåret.

Utfordringer og fordeler anlegg og turområder på Nord Karmøy

I dette innspillet fokuserer jeg på bruk anlegget for ryttere med hester på andre staller i området for å belyse faktorer tilknyttet bruk av anlegget på Torvastad og hvilke tiltak som kan forbedre situasjonen.

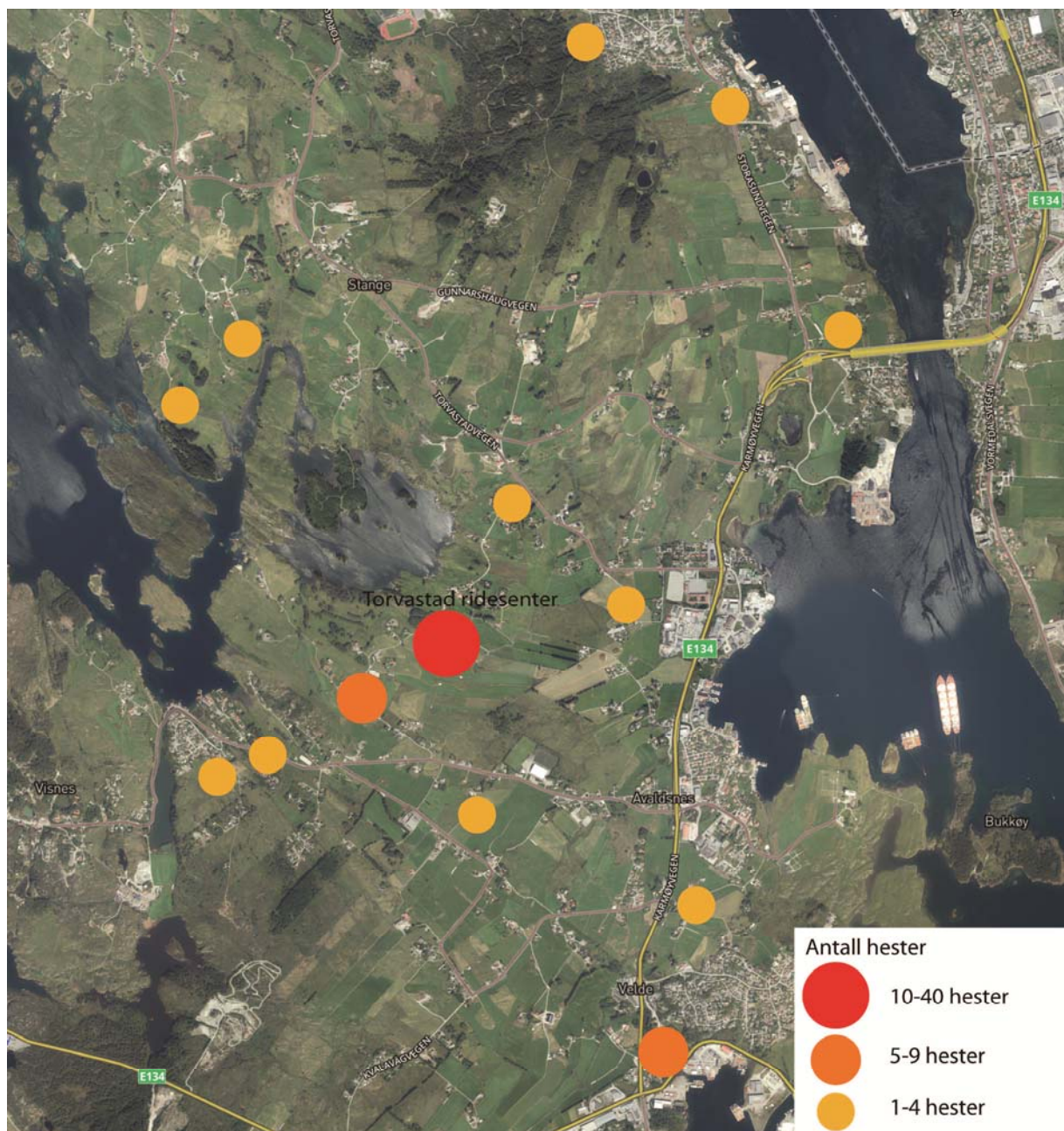
Området rundt Torvastad, Avaldsnes og Vikshåland er relativt hestetett og det er kort veg mellom stallene. Torvastad ridesenter er sentralt plassert, og en utvidelse av anlegget vil gi mulighet for at flere ryttere i nærområdet kan bruke anlegget samt sørge for at mindre staller i området har et felles anlegg som kan brukes.

De største utfordringene rundt bruk av anlegget for ryttere med hester på andre staller knyttes til fremkommelighet langs vegene da det for det meste er trange, dårlig opplyste veger med bilister som ikke alltid tar hensyn til hest i trafikken. Spesielt gjelder dette Vikshålandsvegen og Torvastadvegen.

Turveger i Bjørgene er stengt for ridning. Ved anlegget på Torvastad ridesenter ligger en rideveg som er tilpasset ryttere, men for å komme seg dit må de fleste ut og ri på trafikkerte veger. Hester er fluktdyr og i de tilfeller hesten blir skremt og/eller sjåfører kjører uforsiktig er det et stort potensiale for personskader og skader på kjøretøy og hest. Hester veier normalt mellom 300 og 700kg.

Dernest er utfordringen vinterstid at kapasiteten på anlegget er fylt opp. Her finnes det et potensiale for å sørge for treningsområder for flere i området ved å legge opp til en klubbeid og klubbdrevet ridehall, dette vil i tillegg kunne styrke eksisterende bruk av anlegget.

Illustrasjon under viser Torvastad ridesenter med mindre staller i nærområdet delt inn i forhold til størrelser på stallene. Merk at antallet hester kan variere på stallene i løpet av året og er en ca oversikt.

Kollektivdekning for Torvastad ridesenter er en utfordring. E134 har flere bussavganger, i tillegg er det en lokal rutebuss på Torvastad som kan benyttes for å komme seg til området. Problemet ligger sikkerhet og tilkomst via kjøreveger i området. En mulig løsning som også ville knyttet turveger i

området sammen er å opprette en turveg som går over Rehaugane. Dette kan også styrke mulighetene for å komme seg til området med hest. Andre mulige tiltak er fortau langs Torvastadvegen samt belysning/fortau langs Vikshålandsvegen. Illustrasjonen under viser bussforbindelse samt mulige veger til og fra området. Orange markerer veg uten fortau, hovedsakelig uopplyst, grønn viser turveg og lyseblå kjøreveg med fortau (gang/sykkelveg).

Forbedring av anlegg og bedre bruk av eksisterende anlegg

For å bedre muligheten for å holde på med idretten organisert eller uorganisert kan ny klubbeid og drevet ridehall være et godt tilskudd samt utbedring av tilkomstmulighetene til anlegget.

Ridning er en av de største jenteidrettene vi har i tillegg til at det er en idrett med statistisk lavere frafall både i ungdoms og voksen alder. Hesten blir i tillegg mye brukt i helserettet arbeid og fungerer for mange som et fristed i hverdagen. Torvastad ridesenter fungerer som et sted der de som ønsker og har behov for å komme i kontakt med dyr og andre mennesker som har samme interesse har sted de kan komme enten det er organisert eller uorganisert.